

Entrevista **Rodolfo del Hoyo i Miriam G. Troncho** El poeta i la fotògrafa ofereixen a 'Pel camí dels àlbers' una simbiosi artística

Dues obres de Miriam G. Troncho, més un autoretrat i un retrat de Rodolfo del Hoyo ■ MIRIAM G. TRONCHO

“El respecte cap a l'altre és absolut”

Lluís Llorc
BARCELONA

Pel camí dels àlbers és un llibre que entrelaça la poesia i la fotografia. Els poemes són de Rodolfo del Hoyo, les fotografies de Miriam G. Troncho i l'ha publicat Pont del Petroli, de Badalona. La fotògrafa defineix el poeta amb el retrat vigorós que es pot veure dalt i amb aquestes paraules: “El Rodolfo juga amb avantatge, perquè és un mestre de les paraules, però si fos una fotografia, seria una fotografia amb suport analògic, en color (amb un gra força interessant), i es podria veure un paisatge a través d'una finestra oberta amb el vent xuclant les cortines ballarines cap a l'exterior.” El poeta defineix la fotògrafa amb aquests adjectius: “La Miriam és visionària, apassionada, instintiva i lliure; i també és màgica, com una dona d'aigua, i salvatge com una lloba.” La comunió de les dues disciplines i dels dos autors és absoluta i molt estimulants.

Hi ha poemes sols, però la majoria estan acompanyats de fotos. O les fotos estan acompanyades de poemes. Què ha estat abans,

l'ou o la gallina?

Rodolfo del Hoyo. Hi ha poemes que surten de les imatges, imatges que neixen dels poemes i també una feina de creació conjunta, amb imatges i poemes que han estat pensats per tots dos, però cadascú ha fet la seva feina des de la seva especialitat.

Les fotografies formen part de sèries. Les trien entre tots dos?

R.H. majoria de les sèries ja estaven fetes abans del llibre. L'única sèrie que hem fet entre tots dos és la de *L'ombra damunt el mur*, on només apareixen fotos sense poemes. Va ser una experiència fascinant que ens ha dut a seguir treballant en aquest sentit. Tenim previstes altres sèries amb un concepte pensat per tots dos per a un treball pròxim. La Miriam també ha explorat uns projectes en solitari als quals m'incorporaré quan la pandèmia ens ho permeti.

Miriam, si un poema o un vers no li agrada prou, se sent amb prou llibertat de dir-ho?

Miriam G. Troncho. Crec que el que impera en el binomi que formem és l'absolut i profund respecte cap a l'altre i per la seva forma d'expressió. Sí que li comento el que em fan pensar o

sentir els seus versos. I ell fa igual amb les fotografies. Tinc llibertat de dir i proposar, però la nostra col·laborar no va en aquest sentit.

Com busca les temàtiques?

M.G.T. Tots els que treballem amb formes d'expressió parlem del que té a veure amb nosaltres, de les coses que ens omplen el cap, del que sentim o d'allò que ens habita l'inconscient. No es pot explicar res que no surti de tu mateix. Per a mi no es tracta de buscar, es tracta d'escoltar, d'agafar del fil i anar estirant. Per això la majoria de les meves fotografies són autoretrats o de persones molt properes a mi.

Treballa millor en un estudi amb llum artificial o a l'exterior?

M.G.T. Treballo millor allà on sento que fa falta estar a cada moment. La comoditat i la incommodatat sempre juguen un pols necessari.

Pel que fa als poemes, Rodolfo, alguns són geografies entre físiques i emocionals, altres records, passat, memòria; en general, però, hi ha molta buidor, espais, consciència d'un mateix i un avançar mirant el retrovisor...

R.H. En efecte, al llibre hi ha referències als espais que viuen en mi, encara que alguns ja no existeixin o estiguin tan transformats que és com si haguessin desaparegut. Les persones ens construïm amb els records que no sempre són reals, els adaptem als nostres interessos. Alhora, alguns —els poetes tenim aquesta mania— reflexionem sobre la nostra existència en el món. Des d'aquest punt de vista, malgrat la diferència estètica i de contingut dels poemes, considero que és un llibre unitari. Les persones no som només fusters o professors de llengua o metges. Tenim idees polítiques, tenim un entorn afectiu, ens agrada llegir o jugar a cartes, el vi o la cervesa, la música clàssica o el rap, pensem sobre la vida i la mort, passem moments de felicitat i de dolor, vivim en cases que ens ocupen moltes hores de feina. Jo no vull separar la meua condició humana en mil facetes per fer un llibre de cadascuna. El meu jo és un conjunt en contínua transformació. I els meus llibres de poesia reflecteixen aquest conjunt, no ho he de fragmentar. Això no obstant, sempre hi ha un tema dominant. A *Reconstruccions* (2017) el tema dominant és la recerca de la identitat. A *Pel camí dels àlbers*, el tema dominant és el buit i la petjada que ens deixa el pas del temps i la sensació de viure diversos temps alhora.

Què el fa triar el format de poema? Són molt variats...

R.H. Vaig decidir que els poemes més narratius tinguessin una mètrica concreta, principalment amb versos decasil·labs, però també hexasil·labs o alexandrins, i que els poemes més filosòfics, introspectius, contemplatius o d'exploració del silenci serien de versificació lliure. També m'agrada fer servir els monòstics, els poemes d'un sol vers. Els vaig descobrir llegint en Feliu Formosa i em van captivar.

Com van decidir que el llibre havia de ser 'aquest' i no amb més o menys fotos i poemes?

R.H. Vam decidir que el llibre seria aquest i no pas un altre amb altres fotografies o poemes diferents perquè és l'expressió del projecte expositiu *Poigrafies*. Feia molts mesos que treballàvem junts sense cap data ni cap mètode. Era una feina creativa molt improvisada en funció del temps que tenia cadascú, fins que el 2018 la Miriam va ser convidada a participar al Festival Imaginària de Castelló i em va demanar d'afegir els meus poemes a les fotografies. I l'exposició va ser un èxit que vam repetir. ■

Crítica teatre

Jordi Bordes

Ai, Àtila!

Señor Ruiseñor
Companyia: Els Joglars
Dimecres 26 de maig (fins al 6 de juny), al Teatre Apolo.

Els Joglars han tornat a Barcelona amb la seva farsa mordaç habitual. L'any vinent faran 60 anys de companyia. Si va ser molt oportú i valent fer de bufó escarnint el poderós en la dictadura (*La torna*), ara el punt de vista ha caducat, sona a rancúnia mal curada. El paper de l'artista és denunciar les estupideses del poder i de la societat, però avui ja no val la mirada de superioritat del bufó de la cort. Avui, per riure's de la societat cal demostrar que se sap riure's d'un mateix.

Avui s'agraeix l'honestat. La seva habilitat en posar el dit a la nafra del nacionalisme català és adequada si no la utilitzen com a reclam a l'Estat espanyol. Perquè ja cansa. Ben controvertida és la mirada de l'I-O de Jordi Casanovas a *Alguns dies d'ahir*. Potsar per això fa anys que Els Joglars no fan temporada a Barcelona: perquè no tenen el públic que reclamaria la seva trajectòria. Com els votants de Ciutadans, tendeixen a desaparèixer. I és una llàstima, perquè *Señor Ruiseñor*, que l'han traduïda al català, té moments enginyosos, com l'auca que narra la vida d'aquest artista que va resultar molt afectat per l'absenta. Aquesta beguda és el que permet a un jubilat reumàtic creure's que és Rusiñol i atacar la transformació d'unes sales que recullen els seus quadres i el seu llegat en el Museu de la Identitat Catalana.

El TNC ha programat clarrament *L'hèroe i Els Jocs Florals de Canprosa* per demostrar que Rusiñol era més que el costumista de *L'auca del senyor Esteve*. En aquests dos títols Rusiñol fugitava a dreta i a esquerra. Però Els Joglars sempre grata en la mateixa llaga catalanista. Les denúncies d'Els Joglars ja no són com el cavall d'Àtila, ara llisquen pel green de golf amb un tallagespa. ■